

Gehuld in een donkere, glinsterende regenjas, hopte de lange, slanke man, lichtvoetig over de klep aan het einde van de passagiersluis – die verbinding maakte met het gereedstaande vliegtuig. Meteen aan boord van het KLM lijntoestel zocht hij behoedzaam en zeer berekenend een rustige plek achterin het toestel waar niet al teveel passagiers zaten en legde het geruite hoedje naast zich op de vliegtuigstoel.

Nadat de KL 125 voor haar lijnvlucht naar Helsinki was opgestegen en de koffie en kranten waren geserveerd, regelde de stewardess, in samenwerking met het cockpitpersoneel, een hotelovernachting voor hem in de Finse hoofdstad Helsinki. Even voordat de landing werd ingezet overhandigde de stewardess hem de documenten, met inbegrip van een schriftelijke confirmatie waarop het adres en de locatie van het hotel nauwkeurig stonden vermeld. Hij concludeerde daaruit dat er voor hem een kamer was besproken in een van de meest luxe hotels, een regelrechte vip behandeling, dat was nog eens klasse.

Eenmaal in Helsinki aangekomen verlieten alle passagiers zonder enig oponthoud het toestel en werden nauwelijks lastig gevallen bij de paspoortcontrole. Buiten gekomen riep de slanke gestalte meteen een taxi aan.

“Hotel Universal,” schreeuwde hij overmatig hard tegen de chauffeur, omdat zijn oren nog dichtgeklapt waren door het drukverschil na het landen. De chauffeur kromp ineen van het helse geschreeuw, maar reageerde verder in een automatisme. Nadat de luidruchtige passagier was ingestapt, drukte hij het gaspedaal stevig in; door de turbulente krachtsexplosie, stoven ze vooruit, terwijl ze een langzaam neerddarrelende wolk poedersneeuw met zich mee zogen. De chauffeur had gewoontegetroou de motor van zijn vervoermiddel op de standplaats laten draaien; geen wonder, want het vroom dertien graden en zo bleef de temperatuur in de wagen redelijk behaaglijk.

De korte wandeling van de gebouwen naar de taxistandplaats hadden de uitwerking op de wangen van de man niet gemist; ze waren zodanig aangetast dat ze blauw aanliepen. Tijdens de rit blies hij regelmatig zijn warme adem tegen zijn verkleumde handen, die hij vlak voor zijn mond hield. Op dat moment klaptten zijn oren opeens weer open en drong het ronken van de dieselmotor veel nadrukkelijker tot hem door. Hij realiseerde zich ook meteen dat hij niet echt degelijk gekleed was op dergelijke weersomstandigheden. Met zijn hoofd diep in de schouders gedrukt, zijn ellebogen tegen zijn borstkas geperst en zijn knieën omhoog, zat hij krampachtig voorover gebogen en leunde tegen de ruggensteun van de voorbank aan. Door

die houding kwam zijn lichaam weer snel op de gewenste temperatuur. Gedurende de rit bleef het zachtjes sneeuwen; de pluizige vlokken dwarrelden gestaag neer en voerden een zwerige, monotone dans op, in het strakke licht van de stralenbundels die de koplampen vooruit wierpen. Door de dichtheid van de sneeuwvlokken, dimde het licht van de lantaarns langs wegen en straten enigszins maar het sneeuwde te zwak om de lichtstralen totaal te onderdrukken. De Nederlander zag door de sneeuwbuien maar weinig van de omgeving; Helsinki was totaal ondergedompeld in een winters tafereel. De rit richting stad duurde naar zijn mening lang, maar hij had vergeten op zijn horloge te kijken, daardoor was hij het gevoel van tijd volledig kwijt. Opeens zag hij dat de weg breder werd; de gebouwen hoger en de verlichtte uithangborden aan gebouwen, waren frequenter aanwezig. Toen wist hij dat ze het centrum van de stad naderden en het hotel kon nu niet ver meer zijn. Hij griste Markka's uit zijn zak en betaalde de Finse chauffeur er mee op het moment dat die de wagen voor het logement tot stilstand had gebracht.

In het hotel kreeg hij een glas warme wijn wat op Oostenrijkse Glühwein leek, *heerlijk*, dacht hij, nog net voor het slapen gaan zo'n lekker warm drankje. Hij schrok toen hij zijn vergissing bemerkte, het was nog maar zes uur 's avonds, er werd zelfs nog een diner geserveerd. De intense duisternis had hem volledig in de war gebracht en hem het idee gegeven dat het minstens tien of elf uur in de avond was. Hij had ook nog helemaal geen slaap en besloot de eerste kennismaking met de Finse keuken maar meteen te trotseren. Nadat hij eerst zijn koffer in de kamer had gebracht - nam hij beneden gekomen - plaats in de diningroom die door extreem veel pracht en praal versierd was. Op de mooie tafels, voorzien van zeer professioneel houtsnijwerk, lagen roze tafelkleden met pastel groene kleinere kledjes er schuin overheen gedrapeerd en er staken 'Bordeaux rode' servetten uit kunstig gerangschikte, kristallen wijnglazen, op hoge poten.

In de open haard brandde een hoog vuur zonder dat het spetters veroorzaakte omdat het gevoed werd door dikke knoesten hardhout, die een weldadige warme gloed verspreidden. Uit onzichtbare boxen klonken tonen van gezellige, vrolijke pianomuziek die het geheel in een sferisch stemming hulde. De gezelligheid werd gecompleteerd door een aantal paren dat aan de tafeltjes op gedempte toon, vriendelijk met elkaar van gedachten wisselde. De slanke Nederlander kon van de meeste conversaties geen woord verstaan maar zo nu en dan pikte hij

wat Engelse woorden op.

Als voorgerecht bestelde hij soep van de dag omdat hij zich geen tijd gunde om de menukaart zorgvuldig te bestuderen. Zijn bestelling arriveerde wonderlijk snel. Een oudere uitermate bedreven kelner zette een van ouderwets aardewerk gefabriceerde kom, gevuld met een dampend soep, voor hem neer. Daarnaast zette de man ook een houten bak vol stukjes donker bruinbrood neer die het geheel een smakelijk aanzicht gaf. De gebonden soep verspreidde een zoet aroma waaruit de geur van Kervel hem opviel. Er dreven oranje stukje wortel naast bloedrode blokjes biet en op zijn lepel zag hij stukjes vlees en kleine blokjes gerookt spek. Toen hij voorzichtig naar voren neigde, zijn hand door zijn haren naar achteren streek en proefde, toen leek het net op 'Borsjtsj', de Russische nationale soep met slierten groene kool. Het smaakte excellent, vooral het hagelwitte toefje zure room in het midden, gaf het geheel een feestelijk aspect. Het leek frappant veel op de witte middenstip van een voetbalveld, echter een veld dat bloedrood gekleurd was. Voor de hoofdschotel liet hij zich voorlichten door de kelner en die prees hem een smeug mals stuk rendiervlees aan met de gemengde salade waar ze in Finland zo trots op zijn. De meeste ingrediënten worden geïmporteerd en veelal uit Nederland. Groenten zijn schaars in Finland en de meest voor de hand liggende keus bestaat uit wortelen, Broccoli en andere kool soorten die in het land zelf verbouwd worden. Sperziebonen, witlof, doperwtten en asperges worden bijna allemaal geïmporteerd uit Denemarken, Duitsland en Nederland. Echter het vlees in Finland, zo wist hij, was van exorbitante smaak doordat bij de bereiding dennennaalden even werden mee gebraden; de bijzondere harsen zorgden voor een uitzonderlijk aroma wat specifiek is in deze noordelijke gebieden. Het geeft het eten een robuuste smaak die in 't geheel onbekend is in midden Europa, behalve dan bij de bereiding van gerookte worst en salami's in oost Europese landen rond de Balkan, daarbij gebruikt men ook natuurlijke harsen. Het filosoferen over het delicate eten had zijn aandacht volledig in beslag genomen en verdrong daarmee de aandacht voor de job die hem te wachten stond. Het kwam hem goed uit; het was een verademing om even niet aan zijn opdracht te hoeven denken, zijn zenuwen waren toch al tot het uiterste gespannen. Het vereiste al zijn concentratie omdat hij dergelijke missies zelden meer aanvaardde. Na het hoofdgerecht wuifde hij het aandringen van de kelner om nog een nagerecht te bestellen, van de hand, het was prima zo en hij wilde perse niet dik worden. Het diner en de drankjes werden op de rekening van zijn kamer bijgeschreven en hij legde een ruime fooi voor de goede zorgen en de bediening onder een schoteltje. De maaltijd was perfect geweest, hij had er intens van genoten ondanks de spanning die zich langzaam in zijn lichaam begon op te

bouwen. Het was tijd om te gaan slapen, er wachtte hem een drukke dag en misschien wel dagen vol spanning en stress, hij moest een klus klaren die hij in geen jaren meer gedaan had. Alle behendigheid was nu weer vereist en hij wilde kostte wat het kost, niet gepakt worden. Als alles vlot verliep, was hij van een vervelende verplichting verlost, die hij ooit spontaan aan een vriend had beloofd. Nooit zou hij iets dergelijks meer afspreken, het kon hem per slot van rekening noodlottig worden. Hij ging naar boven en kon maar moeilijk de slaap vatten.

Na een onrustige nacht, stond hij op met een kater - het gevolg van langdurige spanningen waaronder hij gebukt ging - slaperig keek hij in de spiegel en rekte en strekte al geeuwend zijn ledematen. Zijn ogen schrijnden van een tekort aan slaap en daarom smeed hij zoveel mogelijk koud water over zijn bonzende hoofd. Veel te vroeg arriveerde hij beneden voor het ontbijt. Natuurlijk was er wel koffie en na een paar koppen besloot hij eerst een korte wandeling door de duistere straten rondom het hotel te gaan maken, hij verwonderde zich erover dat de straatverlichting veel minder sterk brandde als de vorige avond. Hij stond er verder niet bij stil en liep een paar blokken om voor hij zich weer in het hotel meldde voor een stevig ontbijt met dikke plakken bacon en twee zacht gebakken eieren. Het was voor hem een geruststelling dat het droog was geworden, de sneeuwbuien waren overgedreven en de wind was nauwelijks merkbaar. De zon wilde echter maar niet doorbreken, het bleef erg mistig, grauw en wazig. Uit zijn koffer pakte hij een kleine attaché case en daarmee meldde hij zich beneden aan de balie en liet zich kwansuis ontvallen dat hij voor een scheepvaart-verzekeraar werkte en daarom niet wist hoe lang de onderhandelingen gingen duren. Dat was genoeg voor de bediende, glimlachend had hij naar de Nederlander geknikt. Zonder iets te hoeven vragen aan voorbijgangers had hij met behulp van een stratenplan de weg naar het ziekenhuis gevonden. De bezoeken stonden op een bord bij de ingang vermeld. Alles bleek te kloppen met de vooruit verkregen informatie en nu moest hij het erop wagen om onopvallend met het reguliere personeel mee naar binnen te gaan. Hij liep rustig mee de trappen op en kwam zonder dat hij door iemand werd lastig gevallen op de afdeling waar volgens zijn informatie de zeeman die hij zocht, verpleegd werd. Lijdzaam liet hij iedereen beleefd voor gaan en wachtte geduldig tot hij helemaal alleen was en schuifde toen zeer omzichtig de gang in langs het patiënten-dagverblijf naar de zalen waar de zieken verpleegd werden. Tot zijn enorme opluchting zag hij dat er overal bordjes aan de muur bevestigd waren, waarin uitneembare briefjes met de namen van de patiënten zaten die er verpleegd werden. Toen hij bij de eerste kamer op de afdeling voorzichtig door de op een kier staande deur naar

binnen gluurde, zag hij dat de aandacht van de patiënten volledig in beslag werd genomen door de verplegers die routine werkzaamheden verrichtten zoals temperaturen en de voorgeschreven medicamenten klaar legden om bij het ontbijt in te nemen. Met vlugge bewegingen liep hij lichtvoetig van deur tot deur; bleef telkens dezelfde omzichtigheid betrachten, totdat hij de naam vond die hij zocht. Hij keek opgelucht om zich heen en streek met zijn linkerhand door zijn haren en observeerde de gang in beide richtingen, tevreden constateerde hij dat er in geen velden of wegen een zuster te bekennen viel. Zeer voorzichtig bewoog hij zijn hoofd naar de ingang en drukte behoedzaam zijn lichaam tegen de wand van de gang. Als een reptiel; zo langzaam bewoog hij zich naar voren en zag eerst alleen de poten van een bed. Met ingehouden adem en wijd open gesperde ogen drukte hij zijn hoofd langs de deurpost en zag dat het betreffende bed leeg was. Even sloeg de schrik hem om het hart, het kon zijn dat de patiënt verhuisd was. Nu ineens veel sneller als eerst drong hij zichzelf door de deuropening naar binnen en tot zijn geruststelling zag hij dat er rechts in het zaaltje een tweede bed stond. Hij duwde de half geopende deur verder opzij en zag nu duidelijk dat er iemand in het bed lag die met allerlei slangetjes aan een machine was verbonden; verder was er niemand in het vertrek aanwezig. Plotseling hoorde hij klinkende voetstappen die zich door de gang verplaatsten en in zijn richting kwamen. Een panische schrikreactie verstijfde zijn hele lichaam. Het duurde echter heel kort voordat hij zichzelf weer onder controle had. Het geluid kwam van iemand die hard met de hakken op de grond tikte en in zijn richting kwam. Met de schrik nog in de benen schoot hij met een katachtige sprong vooruit de kamer in en dook weg in de meest donkere hoek naast het lege bed.

Zijn ademhaling verliep stroef. Hevig transpirerend van de snelle reactie haalde hij met open mond adem om zo min mogelijk geluid te maken. Zijn hart bonsde heftig in zijn borstkas en langzaam drukte hij zich met de rug tegen de muur. Door diep te zuchten probeerde hij zijn ademhaling te stabiliseren en het hijgen te onderdrukken. Mocht er in het uiterste geval toch een verpleger binnen komen, dan moest hij snel een list bedenken. Hij had van te voren ingestudeerd dat hij zich in een noodsituatie uit moest geven voor een verzekeraar die de zieke zeeman kwam bezoeken voor de afhandeling van de schadeclaim. Het was voor hem een enorme verademing toen hij hoorde dat de persoon met de vlugge tred en de hard klinkende hakken voorbij de zaal liep. Opgelucht haalde hij heel diep adem maar gunde zichzelf geen seconde rust en handelde daarna razendsnel.

Met drie grote passen was hij bij het bed en keek naar het gezicht van de zieke of die inderdaad leek op een Kaapverdiaan met een donker uiterlijk. Tevreden gesteld concludeerde

hij dat zover alles klopte en om helemaal zeker te zijn griste hij nog even de foto uit zijn overjas en keek zeer indringend dan weer naar de foto en dan weer naar het gezicht van zijn slachtoffer. Er was geen vergissing mogelijk, hij had de man gevonden die hij zocht. Snel rende hij terug naar de deur en keek uiterst omzichtig in beide richtingen de gang af of de kust veilig was, daarna glipte hij door de corridor naar de toiletten. Als voorzorgsmaatregel deed hij de deur achter zich op de knip, opende zijn attachékoffer en griste er een valse snor en een bril uit. Toen hij deze benodigdheden op de juiste plaats bevestigd had pakte hij voorzichtig een koker uit het koffertje en opende die. De spuit die er in zat was al gevuld en hij hoefde alleen de lucht er maar uit te drukken. Daarna griste hij een zilveren pen uit de borstzak van de witte doktersjas die netjes opgevouwen achter een separatie flap in het koffertje opgeborgen zat. Met geoeffende vaardigheid en precisie voerde hij met beide duimen en vingers enkele handelingen uit en opende daarna het schrijfgereedschap in twee helften. De injectienaald met de ampul paste precies in de pen en vakkundig klikte hij het voorwerp dicht. Direct verdween het instrument weer in de zak van zijn witte jas die hij meteen aan trok. Hij sloot het koffertje en ontgrendelde de deur van het toilet. Met de kleine koffer in de linkerhand, opende hij met de andere hand de deur en spiedde behoedzaam om zich heen of er zich iemand op de gang bevond. Gerustgesteld spoedde hij zich met vlugge vastberaden passen in de richting van de ziekenzaal die hij even eerder al geïnspecteerd had en overbrugde die afstand in luttele seconden. Opnieuw stond hij onopgemerkt bij het bed waarin de Kaapverdiaan nog steeds in coma lag. De patiënt had zich niet bewogen en lag nog steeds in de zelfde houding, zijn situatie leek onveranderd. Met hoog opgeheven hoofd liep hij fier naar binnen en keek ongemerkt snel in alle hoeken; ook het plafond werd door zijn scherpe blikken onderzocht op eventuele aanwezigheid van camera's. Toen hij ze niet kon ontdekken zette hij het koffertje neer, liep snel naar de zieke zeeman en greep net als een arts dat gedaan zou hebben, naar zijn pols. Terwijl hij net deed alsof hij de patiënt temperatuurde, zochten zijn vingers in een snelle beweging het voorhoofd van de man. Weer flitsten zijn blikken door het vertrek om zich ervan te overtuigen dat er geen beeldregistratie apparatuur aanwezig was. Zijn ogen bleven even gefocust in een bepaalde richting omdat iets in een van de hoeken leek op een camera en uit voorzorg draaide hij zijn lichaam nu ruggelings naar het vermeende instrument. Hij pakte de pen uit zijn borstzak, gebruikte beide handen om het kleinood te openen en nam toen de injectiespuit in zijn rechterhand. IJzig kalm legde hij zijn duim op de zuiger, terwijl hij met twee vingers van zijn linkerhand de volle donkere haardos net boven de slapen uiteen spreidde. De naald verdween in de huid achter het linker oor van de

Kaapverdiaan en nu drukte hij de ampul helemaal leeg onder de scalp. Snel trok hij de naald terug en masseerde de hoofdhuid om de geïnjecteerde vloeistof te verspreiden. De zeer zieke zeeman reageerde heel even met een akelig dof gekreun. De gebrilde lange man met snor reageerde daarentegen wel enorm snel. Rap borg hij de injectiespuit weer op in de pen en griste het koffertje van de vloer. Razend snel verliet hij de ziekenzaal en tellen later kwam hij weer tevoorschijn uit de wc, zonder witte doktersjas, bril en snor, het ziekenbezoek was voor hem afgelopen. Niemand viel hem lastig toen hij doodgemoedereerd en met normale tred het ziekenhuis verliet. Met een bezweet voorhoofd stond hij even later buiten in de vrieskou.

Het was half drie in de namiddag, de zon was nooit doorgebroken en de temperatuur was alweer gezakt tot een bedenkelijk dieptepunt. Voordat de duisternis geheel zijn intrede deed, zat de man in de glinsterende regenjas alweer in een taxi op weg naar het vliegveld, hij had zich geen moment de tijd gegund ook maar iets te nuttigen.

In Amsterdam was het inmiddels ook donker geworden toen hij uit de aankomsthal stapte en de eerste de beste telefooncel in liep. Hij tikte snel de toetsen in en staarde niets ziende door de glazen wand van het gebouwtje naar buiten. Het duurde vreselijk lang eer Hank Freericks opnam.

“Hank! De klus is geklaard, ik wil snel de rest van mijn poen zien!” zei de ranke man gehaast. Het bleef seconden lang stil eer hij antwoord kreeg.

“Is alles achter de rug, kan ik daar zeker van zijn?”

“Jezus, ik ben Moeder Teresa niet, dacht je nou werkelijk dat ik naast zijn bed ben blijven zitten wachten totdat hij zijn laatste adem uit blies. Reken er maar op dat je snel een bericht krijgt dat de patiënt door nog geheel onbekende oorzaak is overleden, daar kan jij vergif op innemen.” Weer duurde het enkele seconden eer de chef-reder antwoord gaf. “Zodra de bevestiging binnen komt, heb jij je geld, is dat afgesproken?” sprak Freericks zeer overtuigd. Daar had de man die zijn geruete hoedje ver over het voorhoofd had getrokken geen enkel probleem mee.

2

De vastmakers - behorende bij het roeiers-gilde in het Rotterdamse havengebied - hadden hun oren gespist en hielden hun ogen strak gericht op de eerste stuurman aan boord van het tankschip "Polaris". Ze waren totaal van hem afhankelijk, hij zou hen het teken geven, dat ze in een kakofonie van geluiden - die overal rondom hen heerste, in een van de grootste havensteden ter wereld - gemakkelijk zouden kunnen missen. Het schrille gegil van sirenes en sloopshoorns in de verte – het immer voortdurende geschal van klanken, waarmee vaartuigen elkaar signalen gaven bij het passeren, in de altijd bruisende en kolkende wateren van deze wereldhaven, was alom aanwezig. Toeters met hoge tonen, afgewisseld door zware doffe bassen, vermengd met schallende fluitsignalen en piepende banden van het verkeer in de veel verderop gelegen straten op de kade, ging gepaard met het niet aflatende kriesen van meeuwen, die eindeloos boven hen rondvlogen, opzoek naar iets eetbaars.

Boven al die geluiden uit, klonk ineens schril en schel de stem van de stuurman 'Lekko'! Die verbastering van het Engelse woord "Let 's go", zorgde ervoor dat de mannen in actie kwamen. Met hun handen veilig verstoppt in beschermende handschoenen - die belette dat ze hun vel gemeen zouden openhalen aan de weerhaakjes van de stalentrossen - grepen ze de onderkant van de gevlochten keerlussen, trokken ze over de koppen van de bolders heen en lieten ze daarna direct schieten. De trossen verdwenen in een flits over de kademuur naar beneden, het diepe koude water in. Ze produceerden daarbij zoemende en raspende geluiden; het aangekoekte stof en vuil, vloog er in wolkjes vanaf. Met een hevige plons stortten de zware kabels neer in het smoezelige water van de Petroleumhaven, wat een ware hoos van opspattende waterdruppels tot gevolg had. Spontaan ontstond er kortstondig een kleine regenboog door de flauwe zonnestrallen van de reeds laagstaande zon.

Door de trekkracht van de twee sleepboten kwam de Polaris heel langzaam los van de kade. De sleepers waren eerder met stevige kabels aan bakboord met de tanker verbonden en die dreef nu gestaag naar het midden van de haven. Vanaf het observatie gedeelte, naast het stuurhuis, beschouwde bootsman Peet Hoek, hoe zijn manschappen snel de dikke koorden - met behulp van de hydraulische lier - over de kam binnenboord haalden. De loods, die voor elke afvaart verplicht aan boord kwam, schreeuwde door een openstaand venster van de brug enkele commando's naar de matrozen, die zich beneden op het dek, in het zweet werkten. Peet Hoek kreeg meteen een woede aanval.

"Waarom negeerde die verdomde loods hem?" Vroeg hij zich woedend af. *"Moest hij... nu zo*

nodig bevelen naar zijn matrozen schreeuwen?" Peet Hoek wond zich daar vreselijk over op, het was in feite een futilliteit maar kwaad stampte hij keihard met zijn zware schoenen op het stalen dek. Zijn gezicht nam een onmenselijke uitdrukking aan en veranderde ook meteen van kleur toen hij naar voren stormde en keihard tegen de toegangsdeur van de brug schopte, onderwijl een paar onverstaanbare kreten uitstotend in de richting van de Loods. Terwijl hij zich zo brullend afreageerde, sloeg hij even later ook daadwerkelijk met zijn gebalde vuist op het vensterglas van de stuurhut en met ogen die vuur leken te spuwen, staarde hij woedend in de richting van de loods.

“Vuile klootzak,” snauwde hij ziedend van opgekropte woede. “Jij hebt geen enkele bevoegdheid om mijn mensen bevelen te geven!” Peet hoek was razend, schuim vormde zich op zijn lippen en het deed hem geen moment of de loods zijn woedeaanval ook daadwerkelijk bemerkte had. Hij voelde zich bovenal gepasseerd en dat telde enorm. Zijn lichtblauwe ogen hadden een helse uitdrukking aangenomen en vervormden zich tot grijze wolvenogen waarin een doffe, moordlustige uitdrukking, duidelijk zichtbaar werd. De nijldige blik en de verwrongen trek om zijn lippen, hadden veel gelijkenis met die van een wild geworden dier. Hij keek naar de man op de brug alsof hij hem wilde verscheuren. Toen Peet Hoek zag dat de gids te water hem niet eens een blik waardig gunde, en ongestoord doorging met het werk waarvoor hij was ingehuurd, toen wakkerde zijn woede aan tot een histerie en het dreef hem bijna tot het toppunt van razernij.

De eerste stuurman... had vanuit een teruggetrokken positie in de kaartenkamer achter de brug, alles gade geslagen. Hij wist dat Peet Hoek zich de laatste maanden opmerkelijk gedroeg: de opgewonden geestesgesteldheid van zijn collega was verslechterd en hadden vaak driftbuien tot gevolg. De eerste begon zich zorgen te maken over Peet 's welstand. Peet Hoek wond zich steeds vaker op over onbenulligheden; nu weer over het feit en de manier waarop de loods zijn gezag in Peet 's ogen, misbruikte. Langzaam, stap voor stap kwam hij naderbij en stond nu op een plaats bij het raam op de brug waar hij de gedragingen van Peet Hoek beter kon observeren. Hij hief zijn linkerhand op tot het niveau van het venster en maakte tegelijkertijd met zijn vooruitgestoken vingers, korte bewegingen die Peet Hoek moest zien. Toen hij zijn aandacht had afgeleid, wat enig effect in zijn gedragslijn sorteerde, toen liep hij snel naar buiten om de ziedende tweede stuurman te kalmeren. Peet Hoek bedaarde enigszins door de inmenging van de eerste, die zich daarna snel omkeerde en het stuurhuis binnen liep om zich tegenover de loods te verontschuldigen voor het vreemde

gedrag patroon van zijn bootsman. De Loods knikte alleen maar uit beleefdheid en ging gewoon verder met zijn werk. Veel minder luid als eerst sprak hij vervolgens in het mondstuk van de microfoon.

“Tug één! Halen maar. Sleper twee, strak houden en langzaam laten vieren.” Hij legde na die vaktermen op de tast het communicatie apparaat - wat voorzien was van klittenband – neer op het contra gedeelte van het kleefkrachtige materiaal dat op het stuur-paneel naast het kompas was bevestigd.

Daarna observeerde hij rustig alle handelingen die de twee sleepboten op zijn bevel uitvoerden.

Het waren alledaagse handelingen die zich afspeelden in deze wereldhaven waar per dag honderden schepen afmeerden of het ruime sop kozen. Zolang er zich niets onregelmatigs voor deed, bleef de loods minzaam op zijn Double-Mint kauwen en liet achteloos zijn arm buiten het geopende raam hangen. De kapiteins van de sleepboten luisterden nauwgezet naar de instructies die de loods telkens door de microfoon riep en zo trokken ze gezamenlijk in een harmonieus geregisseerd concept, het ruim vierduizend ton metende motorschip naar de uitgang van de haven. Daar voegde zich een derde sleper bij het konvooi die vastmaakte aan stuurboordzijde van het achterschip. Samen trokken de drie sleepers de Nederlandse schuit de rivier de Maas op, waar ze na enkele minuten opnieuw afbogen in de richting van de Nieuwe Waterweg.

De vijftienghonderd paardenkrachten van de Polaris die tot nu toe gezwegen hadden, kwamen toen langzaam tot leven; op eigen kracht, maar met zeer gematigde snelheid, bewoog het zeeschip zich voort en vervolgde zonder sleepboten haar reis naar open zee. Op de rivier, die overging in de Nieuwe Waterweg en uitmondde in de Noordzee, werden ze geëscorteerd door een krijgsende vlucht meeuwen, wier vocabulaire samen smolt met de hoorns en toeters van de vele grote en kleine schepen die met gepaste snelheid langs elkaar heen voeren. De meeuwen volgden het schip heel ver de Noordzee op en bleven rondvliegen op jacht naar voedsel, totdat ze uiteindelijk met een andere oceaanreus de terugtocht weer aanvaardden. Even voorbij Hoek van Holland, in volle zee, ging de loods van boord en was kapitein Bram Trouw zelf weer helemaal verantwoordelijk voor de met vloeibare chemicaliën afgeladen tanker. Nadat ze de noorderpier hadden gerond, werd buitengaats een noord, noordoostelijke koers van 15 aangehouden. Die windstreek was naast het roer op een klein zwart bordje, ter grote van een tegel, met wit krijt neer gekalkt.

Het was nu Peet Hoek zijn beurt, het schip in een vaste koers te manoeuvreren; iets waar hij al jaren aan gewend was. Ondanks dat de Noordzee een van de drukst bevaren scheepvaartroutes ter wereld is, had Peet geen enkele moeite om het schip die koers te laten volgen. De zwakke wind stond pal west, de korte golfslag was gematigd en de strakke zon zonk traag naar de einder. De kok was al bezig met de voorbereidingen van een lichte maaltijd voor de manschappen. Kip met rijst en kerriesaus, wat veel overeenkomst had met nasi en dat vonden de Kaapverdiaanse dekknechten, die de tanker bemanden, een feestmaal, ze lieten het eten niet koud worden. De Kapitein at een kwartier later in gezelschap van twee officieren en als laatste schoof tweede stuurman Peet hoek, ook aan. Nu fungeerde een Kaapverdiaanse scheepsgezel als roerganger; die hield het schip in de juiste koers. Hij was de ervaren vervanger van de zo noodlottig aan zijn eind gekomen landgenoot die verbazingwekkend snel aan een onbekende ziekte was overleden in een Fins hospitaal. De eerste stuurman kon op een monitor mee kijken naar de verrichtingen van de manschappen op het dek en wist zodoende precies wat er zich in de directe omgeving van het schip afspeelde. Met recht kon hij dus een oogje in het zeil houden; de automatische videocamera beschreef bijna een volledige cirkel. Het elektronische apparaat voorzag in een behoefte; een veiligheidsaspect wat vroeger niet bestond. Natuurlijk was deze apparatuur niet altijd bruikbaar; bij mist zag je nauwelijks iets en waren ze aangewezen op de matrozen die visueel de zaak in de gaten hielden vanaf de brug of het kraaiennest. Peet Hoek was inmiddels een legende aan boord; jaren geleden, tijdens zijn studie voor vierde stuurman, had hij het praktische jaar goed doorlopen en vol goede moed had hij zich voor een vervolgstudie van twee maanden aangemeld.

Na weer een jaar praktische ondervinding had hij getracht met avondcursussen het vereiste diploma te halen om alsnog promotie te maken en een gooi te kunnen doen naar de rang van eerste stuurman. Het lukte hem ineens niet meer. Bevordering naar een hogere rang of zelfs maar een kans om ooit kapitein te worden, was voor hem dus radicaal uitgesloten. Omdat hij al meer dan tien jaar bij de rederij werkte, was het hem gegund de taak van tweede stuurman te blijven vervullen. Hij deed niet veel meer als de koers uitzetten; zo nu en dan aan het roer draaien en de werkzaamheden van de dekknechten indelen. Hij was daardoor iets dikker geworden; zijn stevige postuur leek zelfs krachtiger en ondanks zijn nog redelijk jonge leeftijd - net twee-en-veertig - begonnen er zich al diepe insteekhavens op zijn voorhoofd af te tekenen en zijn middelblonde haar, begon zowaar aan de slapen te grijzen. Zijn scherpe blauwe ogen waren gunstig verdeeld in het welhaast ronde gelaat. Door de stevige kaken had

hij veel weg van een Slavisch type. De korte borstelige wenkbrauwen, samen met de brede mond waarin de voortanden allemaal zichtbaar werden als hij grijnsde, maakte dat hij veel weg had van een figuur die Rembrandt en andere zeventiende-eeuwse Hollandse meesters ooit pleegde uit te beelden in hun beroemde meesterwerken. Peet Hoek was gewoon een onderdeel van de tien koppige bemanning, niet meer en niet minder. Hij was ermee versmolten en samen hadden ze ertoe bijgedragen dat de Polaris al jarenlang een veilige koers had gevaren. Ondanks dat het contingent matrozen veelvuldig fluctueerde, hadden nieuw aangeworven bemanningsleden snel de draad opgepakt en zich vlug ingewerkt in het systeem waarmee de Polaris veilig langs mogelijke obstakels was gemanoeuvreed. De kapitein en de reguliere stuurman waren haast altijd aan boord voor de verscheping van lading vanuit Dordrecht of Rotterdam, naar havens gelegen in de regionen van het noordelijk halfrond. Soms was er een andere kok aan boord. Ook Peet Hoek had wel eens vakantie maar toch was dit zeer zeldzaam. Ze lagen dikwijls afgemeerd in de tankterminal van de Krabbegeul bij Dordrecht, die meestal fungeerde als thuishaven. Daar werd het schip dan vastgelegd voor een schoonmaakbeurt.

De kapitein... en ook tweede stuurman Peet Hoek, gingen dan meestal naar huis. Toen nog had de Kaapverdiaan 'Jesus Peirera', die het langst in dienst was, samen met een machinist de verantwoording voor de tanker. Veel mensen hadden moeite met de naam Jesus, maar Peet legde ze dan altijd uit hoe het uitgesproken diende te worden: De *J...* van Jesus, wordt als G uitgesproken en het laatste deel spreekt je uit als 'soes' zei hij dan met trots. Dan kom je uit op 'Geesoes', verklaarde hij dan altijd laconiek. *Hij...* 'Jesus'... en een van de andere officieren waakten voorheen gezamenlijk over het schip. Dit gebeurde overigens alleen maar in de thuishaven, nooit in het buitenland, waar ze nu weer naar op weg waren.

Bijna onopgemerkt was het stampen van de sterke Stork diesel aangezwollen; de ondiepten van de Noordzee lagen al ver achter hen en nu mocht de snelheid opgevoerd worden tot veertien knopen, wat overeen komt met veertien zeemijlen en dat is omgerekend rond de twintig kilometer per uur. Zodra ze tien mijl uit de kust voeren, werden de kanalen voor de ontluchting van de opslagtanks opgedraaid en roken aan boord was nu überhaupt verboden. Een misselijk makende zure lucht uit het ruim woei over het dek en drong ver door tot in de inlaatkleppen van het ventilatie systeem; het penetreerde diep in de verblijven van de bemanningsleden. Peet Hoek rook deze muffe bedorven walm, die veel leek op de stank van rotte eieren, allang niet meer, hij was er reeds te veel jaren mee geconfronteerd geweest en het

had hem waarschijnlijk immuun gemaakt. De eerste stop van het reisdoel lag in Denemarken; in Esbjerg werd een grote hoeveelheid benzeen gelost en het restant chemicaliën in de overige vijf tanks, was bestemd voor een klant in de Finse havenstad Pori. Gelukkig waren ze begin Oktober vertrokken, dacht Peet Hoek bij zichzelf. Ze zouden misschien toch op tijd in Pori arriveren voordat de Botnische golf dicht vroom. Net voor middernacht liepen ze de Deense havenplaats binnen; daar bleven ze bijna een dag liggen, ze waren afhankelijk van de snelheid waarmee de lading uit de tank werd gepompt. De reis om de kop van Denemarken, via de Oostzee, duurde ongeveer vijf dagen en er bestond altijd nog de mogelijkheid dat ze Tallinn in Estland zouden aandoen. Daar werd meestal een smerig goedje geladen wat in een Nederlandse kraker installatie alsnog omgetoverd kon worden tot een bruikbare stof voor de houtveredelings-industrie. Alles moest dit keer wel mee zitten om onderweg niet te blijven steken, daarvan was Peet overtuigd wilde men Pori zonder hulp van een ijsbreker weer kunnen verlaten. In het voorjaar, rond April, was de hele golf voor de scheepvaart weer bereikbaar, uiteraard was dit in de winterperiode alleen mogelijk voor ijs verzwaarde schepen, en de Polaris behoorde tot die categorie. Peet Hoek was er alleen in geïnteresseerd om voor het dichtvriezen van de golf, Pori te halen. Hij had een afspraak met een befaamd arts aldaar. De kapitein van de Skald - Gus van Elswijk, voer al vele jaren in die contreien en had al honderden trips gemaakt in de Botnische en Finse Golf, en hij had Peet Hoek het adres gegeven van de Finse dokter nadat zij elkaar hadden leren kennen tijdens een periode dat ze gezamenlijk lagen te wachten op de grote ijsbrekers die beide schepen kwamen bevrijden uit hun netelige posities toen de winter, veel vroeger als verwacht, was ingetreden. Ze waren toen muurvast komen te zitten in het pakijns en het enige wat de enorme krachtpaters van ijsbrekers nog voor hun konden doen, was ze naar de haven van Pori te loodsen, waar ze noodgedwongen meer als twee maanden moesten blijven wachten tot de Finse zee weer bevaarbaar was. Ze dronken toen vaak gezamenlijk een borrel of een pilsje en doodde de tijd met klaverjassen. Soms gingen ze met een groep de stad in en bezochten winkels en cafés.

Gedurende die periode was er een hechte vriendschapsband tussen de bemanningsleden van de twee schepen ontstaan en de gesprekken werden op den duur zeer vertrouwelijk. “Ik heb veel moeite met het voltooien van mijn studie”, had Peet hoek zich in een intiem gesprek met Gus van Elswijk laten ontvallen. De kapitein van de ‘Skald’ had zich bedenkelijk achter het oor gekrabb en had niet gereageerd op de uitlatingen van zijn nieuw verworven vriend.

“De simpelste dingen zijn een probleem voor mij geworden,” ging Peet verder. “Ik kan bijna niets meer in mijn kop vast houden, met als resultaat, dat ik opnieuw gezakt ben als een baksteen.”

“Wat vervoeren jullie eigenlijk voor lading?” onderbrak Gus van Elswijk hem op een keer en keek Peet Hoek onderwijl argwanend aan.

“Wij laden meestal Benzene en nog een aantal andere chemische stoffen waarvan ik niet eens de juiste namen kan noemen en die worden dan in de zes grote tanks gepompt,” reageerde Peet Hoek vlot. 'S avonds laat had de gewiekste kapitein van de Skald zijn boeken opengeslagen en een vluchtige studie gemaakt van toxische stoffen en gassen die de reder, waarbij Peet Hoek voer, veelvuldig transporteerde. Hij keek nadien bedenkelijk en bij een volgende ontmoeting uitte hij zijn bevindingen.

“*Peet!* Weet je wat jij eens moet doen?” stelde Gus voor. Verwonderd keek Peet Hoek op.

“Nee! Hoe bedoel je?” zei hij niet begrijpend. De kapitein van de Skald knikte.

“Jongeman ik adviseer jou om eens naar de kliniek van dokter Henrik Holkeri te stappen. Dat is een Finse arts, hij is ooit eens een keer met mij mee gevaren van het Zweedse Stockholm naar Helsinki in Finland.” Peet Hoek schoof zijn ellebogen over het tafelblad naar elkaar toe en drukte ongeïnteresseerd zijn handen onder zijn kin en keek gelaten toe.

“Ik luister.”

“Goed zo”, zei de kapitein van de Skald met zijn zware basstem.” Holkeri is afgestudeerd aan de universiteit van de Zweedse hoofdstad Stockholm,” ging van Elswijk verder. “Hij is gespecialiseerd in de chemische wetenschappen en studeerde toxicologie.”

“Wat is dat precies?” onderbrak Peet Hoek hem ongeduldig.

“*Ja!* Blijf rustig, luister eerst eens even op je gemak naar mij, dan leg ik je precies uit wat voor kerel het is,” zei van Elswijk een beetje korzelig.

“Goed, okay, ik luister al,” brabbelde Peet Hoek binnensmonds. Toen Peet eenmaal zweeg dacht de Kapitein van de Skald nog even na en voelde met een vinger aan zijn neus voor hij verder ging.

“*Hij...!* Die Fin..., Hij heeft zich gespecialiseerd op de inwerking van giftige gassen in het brein van de mens.” Gus van Elswijk pauzeerde en keek Peet doordringend aan om zich ervan te overtuigen dat de nog jonge stuurman hem begreep

Peet begreep echter niets van dergelijke informatie en keek een beetje schaapachtig voor zich uit; hij vertrouwde blindelings op de inlichtingen die de Nederlandse Kapitein van de Skald hem zo rustig uitlegde. Hij was geïmponeerd door de jarenlange ervaring die de man had

opgedaan gedurende een lange staat van dienst.

“Als je eenmaal bij hem bent, in zijn privé kliniek, dan mag je gerust mijn naam noemen,” zei de Rotterdammer om Peet Hoek nog duidelijker te overtuigen van de goede bedoelingen die hij tegenover Peet Hoek koesterde.

“Ik weet zeker dat je bij hem een gewillig oor zult vinden.” Peet Hoek bewoog zijn hoofd op en neer in een comateuze trance en wist niet meteen hoe hij moest reageren hoewel hij zijn oogleden samenknep en aandachtig probeerde te begrijpen waar de kapitein van de ‘Skald’ het over had.

3

Die gebiedende woorden van Gus van Elswijk galmden telkens nog luidruchtig na in zijn hoofd; ze waren er weer toen hij al lang en breed op zijn eigen schip was en aanschoof voor de maaltijd die hij samen met de kapitein en de rest van de officieren nuttigde. Hij was continue afwezig, diep in gedachten verzonken liep hij al vooruit op het moment dat ze in Pori zouden afmeren. Peet Hoek verlangde onmiskenbaar naar het moment dat hij op zoek kon gaan naar de praktijk van de Arts waarvan hij meer verwachtte als van de bezoeken die hij op aanraden van de rederij gebracht had aan het Havenziekenhuis in zijn eigen land. Ze hadden allerlei testen op hem uitgevoerd en uiteindelijk iets van genetische erfelijkheid gesuggereerd maar het had hem tot slot niets geholpen. Peet ging in gedachten terug naar vroeger; toen hij nog goed had kunnen leren. Zijn studie voor machinist en tweede stuurman was hem toen nog goed afgegaan, momenteel lukte hem niets meer en die verdomde driftbuien ontpopten zich veel frequenter als eerst. Hij nuttigde zijn maaltijd en ging weer aan de slag tot hij die avond afgelost zou worden.

In het reisschema ontstond een klein oponthoud. Niettegenstaande dat het weer in Oktober zeer aangenaam was, toch zakte de buitentemperatuur behoorlijk naar mate ze het hoge Noorden naderden. Het ingelaste bezoek aan Tallinn in Estland was een formaliteit en enkele dagen later als gepland, maakten ze in Pori zonder problemen vast. Peet Hoek liep opgelucht met een stralend gezicht door de straten van de Finse port en vond de kliniek die Gus van Elswijk hem had aanbevolen. De assistente van de dokter bloosde even toen ze de onverwachte bezoeker in het Engels moest antwoorden maar na een paar keer slikken lukte het haar prima. Ze noteerde zijn naam, ook die van de man die hem aanbevolen had en ze was nieuwsgierig waarom die juist de praktijk van de heer Holkeri had aanbevolen. Toen ze die informatie opgeschreven had, mocht hij weer plaats nemen in het kraakheldere wachtlokaal. Met veel lawaai schoof ze haar stoel over de houten vloer en verdween in een aangrenzend vertrek. Peet hoorde lange tijd niets meer, maar toen hij het piepen van scharnieren waar nam, werd het gestommel van veel te zware schoenen aan damesvoeten, snel hoorbaar. De assistente werd op de voet gevolgd door een iets gebogen manspersoon in een witte jas die vriendelijk maar nieuwsgierig door een met stalen randen omzoomd brilletje naar hem keek. “Als ik het goed begrijp bent U hierheen gestuurd door mijn goede vriend... Gus van Elswijk”? Met één vinger prikte hij in de lucht en trachtte de bezoeker te doorvorsen en hem duidelijk te maken dat hij de situatie helemaal begreep en onder controle had. “Yes Sir, Doctor!” antwoordde Peet Hoek welwillend. Hij strekte zijn lichaam om zijn woorden kracht bij te zetten. Holkeri tuitte zijn lippen en schudde instemmend zijn hoofd. “Oké, komt U dan maar verder. Zuster...! Ik red me voorlopig wel. Mijnheer...! Volgt U me maar.” De Finse Arts draaide zich om en duwde de deur waar hij zojuist door naar binnen was gekomen weer open en liep zonder op zijn bezoeker te wachten met opgeheven hoofd verder. Peet Hoek sprong op en repte zich achter hem aan; hij zag nog net hoe de man het eerste vertrek rechts, in liep. De arts ging meteen achter een indrukwekkend houten bureau zitten; in de rand van het zware bovenblad waren wolven en elanden uitgesneden. De Fin keek zijn gast doordringend aan terwijl hij hem een stoel aanwees.

“U hebt klachten die bij een normale arts niet bespreekbaar zijn?” vroeg hij nadrukkelijk. Peet had een dergelijke vraag niet verwacht; lichtelijk uit het veld geslagen keek hij de dokter aan. Holkeri zag de vertwijfeling in de ogen van zijn patiënt en schoof ongemakkelijk over de zitting van zijn fraaie bureaustoel iets naar voren. Peet Hoek schoof de stoel waarin hij had plaats genomen aarzelend ook een paar centimeter dichters naar het bureau.